

BIBLIOTECA PUBLICĂ RAIONALĂ „GRIGORE VIERU” DIN CĂLĂRAȘI

Elena Harconița

Biblioteca Publică Raională „Grigore Vieru” din Călărași este o instituție de cultură cu multiple funcții de dezvoltare a colecțiilor de documente, de organizare a informațiilor și desfășurare a activităților de informare, cunoaștere, formare, de extindere a serviciilor pentru comunitate.

Potrivit datelor din primul inventar al cărților acestei instituții, Biblioteca a fost înființată în anul 1945. În conformitate cu Ordinul Ministerului Culturii și Cultelor nr. 219 din 10 octombrie 1991 cu referire la descentralizarea sistemului de biblioteci, Biblioteca raională a Sistemului Centralizat de Biblioteci din raionul Călărași primește statutul de Bibliotecă publică orășenească. Ulterior, în temeiul deciziei Consiliului raional Călărași nr. 07/03 din 02.12.2004, Biblioteca publică orășenească, a obținut statutul de Bibliotecă Publică Raională (BPR). În anul 2011 i se atribuie numele scriitorului național Grigore Vieru (decizia Consiliului raional Călărași nr. 01/37).

De-a lungul timpului biblioteca a fost condusă de: M. Burcă (1945-1950); N. Tocmacova (1950-1951); G. Smirnova (1951); V. Ivanova (1951-1964); A. Dusi (1964-1966); M. Guzman (1966-1975); E. Ermuratii (1975-1982); E. Dodon (1982-1983); V. Trifan (1983-1991); V. Rozembac (1991-1999). Începând cu anul 1999 la conducerea instituției a venit Galina Agafița, specialist în domeniul biblioteconomiei și științelor informării „Cel mai bun bibliotecar al anului 2017” (Gala Lauraților Premiilor Naționale GALEX, Liga Bibliotecarilor și Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova (BNRM), care dirijează până în prezent activitatea a 17 angajați, inclusiv 13 specialiști în domeniu. Vizita de documentare a directoarei întreprinsă în Franța, or. Villefranche (2007) și alte localități, discuțiile cu primarul, consilierii municipali, președintele și membrii Asociației de Înrudire, a contribuit la schimbul reciproc de experiențe, la implementarea bunelor practici spre progresul bibliotecilor călărășene.

În actuala structură a Bibliotecii se înscrie Serviciul Relații cu publicul, ce cuprinde subdiviziunile de împrumut la domiciliu pentru maturi; împrumut la domiciliu pentru copii; sala de lectura pentru maturi; sala de lectura pentru copii; Centrul de resurse informaționale despre Franța contemporană – Mediateque „Simone Cottin” (având la bază donația de carte provenită din relațiile de înrudire a orașelor Călărași și Beaujolais, Franța); Serviciul Informare, documentare, formare și acces la internet cu Centru de informare și documentare în domeniul medicinei; Serviciul dezvoltare în biblioteconomie cu oficiul bibliografic și Serviciul administrativ gospodăresc.

Colecția totală de documente constituie 60,5 mii de unități materiale, inclusiv: 2,8 mii publicații în limba franceză; 534 în limba engleză; 34 cărți tactile braille. Începând cu anul 2013 ca parte a programului SIBIMOL (Sistemul Integrat al

Bibliotecilor Informatizate din Moldova), coordonat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM), bibliotecarii au efectuat mai bine 12 mii de înregistrări, acestea fiind integrate în catalogul partajat al bibliotecilor publice.

Utilizatorii beneficiază de acces liber la raft în toate punctele de servire dotate cu echipament electronic, parcul total numărând 20 de computere, mijloace tehnice audio-video, echipament de proiectare și multiplicare, oferind acces gratuit la internet din 2003.

Biblioteca este amplasată într-un edificiu adaptat cu două niveluri, în centrul orașului, pe o suprafață totală de 537 m² din care 239,4 m² pentru lectura publică, informare, formare, comunicare etc. Programul săptămânal (50 ore) convenabil de muncă, inclusiv duminică, atrage tot mai mulți utilizatori, care găsesc la bibliotecă noi servicii ce îmbogățesc oferta infodocumentară: „Vârsta de aur” (2004); „O șansă pentru angajare” (2012); „Gentuța cu surprize Cartea și...” (2014); „Lectură și Acord” (2014); „Școala diabetului” (2016), Clubul intelectual „Enigma” (2016); „Laboratorul pentru un stil sănătos de viață” în cadrul proiectului „Împreună pentru comunitate” (2017), inițiat de Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM) și Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM), susținut de Programul Novateca, a permis participanților, nu numai să se informeze despre educația pentru sănătate, dar și să utilizeze diverse echipamente sportive disponibile; „Biblioteca este și auzită, nu numai văzută...” (perioada pandemică, 2020); „e-Servicii publice pentru cetățeni” (2022);

Biblioteca înregistrează numeroase campanii de informare: „Educația pentru toți” (2003-2012); „Alfabetizare ecologică” și „Alfabetizare juridică” în cadrul Deceniului Națiunilor Unite pentru alfabetizare (2009-2012); Conferința „Biblioteca publică în dimensiunea multiculturală” (2010).

Organizează lansări/prezentări de carte, întâlniri cu scriitorii, concursuri: concursul raional „Biblioteca anului” (2008); „Cititor – model”; „Pourquoi se veut visiter la France?” (eseuri, 2010); concurs al declamatorilor consacrat Zilei Internaționale a Poeziei (2020); „Scriitorul preferat în viziunea micului artist plastic” (2020) etc.

Multitudinea expozițiilor de carte în cadrul Programului Național LecturaCentral, Campaniei Naționale de Promovare a Lecturii „Cartea deschisă”, „Să citim împreună”, „Septembrie – nici o zi fără lectură”, evenimente precum masa rotundă „Biblioteca: față în față cu realitatea” (2008); „Imaginea bibliotecii publice în comunitate” (2009); Colocviul „Tinerii pentru un viitor francofon” (scopul: promovarea gustului de exprimare în limba franceză) (2010); „Biblioteca modernă: servicii noi pentru comunitate” cu discursuri, prezentări slideshare, derulare de film documentar, prezentare grafică, galerie foto, audio, video (2013), amplifică rolul și contribuția Bibliotecii în educația și culturalizarea tinerei generații. În perioada 2020-2023 este organizat „Atelierul de robotică”.

BPR „Gr. Vieru” a făcut parte (2012-2019) din rețeaua de biblioteci publice incluse în Programul „Novateca”, inițiativă „Global Libraries” a Fundației „Bill & Melinda Gates”, preocupată de facilitarea accesului public la tehnologii informaționale și de comunicare. La „Târgul Inovațiilor de Bibliotecă”, organizat (2013) în premieră în Republica Moldova de Ministerul Culturii, BNRM și Asociația Bibliotecarilor, BPR „Grigore Vieru” a prezentat 2 inovații la categoria „Parteneriate: Târgul Locurilor de Muncă și Clubul de șah „Meteor”.

În anul 2013 BPR „Gr.Vieru” a fost vizitată de reprezentanți ai Fundației „Bill si Melinda Gates”(SUA): H. Chang, J. Dorr, S. Fried și R. Cronin, vice-presedintele IREX (SUA), E. Tracz, directorul Programului NOVATECA, fiind plăcut surprinși atât de activitatea Bibliotecii în contextul implementării cu succes a Programului pilot „Novateca” în cele 5 biblioteci locale din raion cât și a proiectului de dezvoltare comunitară „O șansă pentru angajare” (2014). Benefică în informarea și receptarea de noi idei și cunoștințe a fost pentru bibliotecarii și primarii din Călărași și Fălești, întâlnirea cu P. Sandlian-Smith, director al Bibliotecii Anythink (SUA), în cadrul Conferinței START pentru biblioteci, organizată de NOVATECA în 2014.

BPR „Grigore Vieru” se implică în realizarea diverselor proiecte comunitare, inițiază și menține relații de colaborare și parteneriate cu instituțiile adiacente, educaționale, contribuind astfel la realizarea „Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă – 2030” și la promovarea valorilor fundamentale ale Uniunii Europene. Printre cele mai reprezentative proiecte implementate de bibliotecari sunt: „Extinderea serviciilor informaționale pentru comunitate” și crearea „Centrului de informare și documentare în domeniul medicinei” (CIDM, sprijinit de Fundația SOROS-Moldova (2003); „Dezvoltarea colecțiilor de bibliotecă” (SOROS-Moldova, 2004); „Invitație la lectură” (2011); „Cu o carte la o ceașcă de cafea” (2014); „Îmbunătățirea situației copiilor și tinerilor cu CES” (SuppSEN 2 implementat de Hilfswerk Austria în RM cu suportul Fundației ERSTE, 2014); inaugurarea raftului cu literatură destinată persoanelor nevăzătoare „Cărți în scris relief-punctat Braille și audio” (2015); Valiza călătoare „Lumina cunoașterii” pentru educarea sentimentului de bun simț în relaționarea cu persoanele care au nevoi speciale; „Granturi feministe” Călărași, coordonat de Coaliția Națională „Viața fără violență”; „Descoperim Uniunea Europeană” (2023). În anii 2023-2024 bibliotecarii călărășeni au fost implicați în proiectele: „Prevenirea violenței și asistență incluzivă pentru femeile în etate din Moldova”, (NelpAge Internațional Moldova); „Creșterea protecției, rezilienței și incluziunii sociale a refugiaților din Ucraina și grupurilor vulnerabile din Republica Moldova prin consolidarea mecanismelor de prevenire și răspuns la violența bazată pe gen, precum și consolidarea sistemelor de protecție socială și sănătate” (AO HelpAge Internațional Moldova). În asociere cu primăria Călărași, BPR „Grigore Vieru” desfășoară proiectul „Creșterea incluziunii sociale a vârstnicilor, inclusiv a persoanelor refugiate din Ucraina, prin participarea la programe de îmbătrânire activă”, cu suportul Fondului Națiunilor Unite pentru populație în parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Fundația Moldcell, implementat de HelpAge Moldova, cu susținerea financiară a Guvernului Japoniei.

În calitate de Centru Biblioteconomic teritorial BPR „Grigore Vieru” acordă asistență metodologică de specialitate personalului din 38 de biblioteci publice din rețea: facilitează participarea bibliotecarilor la instruirii organizate conform ofertelor educaționale de Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova (CFPC BNRM), Centrul de Excelență și Formare din cadrul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” (CEF BNC); livrează instruirii non-formale în format offline/online; promovează ședințe metodice și de planificare (offline/online); oferă asistență metodică (online, telefon); asigură mentoratul ca o practică ce dezvoltă relații de colaborare și învățare, sprijină colegii aplicând coaching-ul ș.a. Foarte importante pentru comunitatea bibliotecară a raionului îl au conferințele zonale la

Călărași, coorganizator fiind BPR „Grigore Vieru”, cu participarea personalităților distincte ale culturii: V. Matei, A. Rău, V. Osoianu, L. Tcaci, E. Dmitric ș.a.: „Biblioteca și comunitatea: consolidarea relațiilor” (2014); „Modernizarea bibliotecilor publice – motorul dezvoltării durabile a comunităților” (2016); „Anul Biblioteconomic 2019 – fundamentări pentru ziua de mâine a Bibliotecii” (2019).

Biblioteca este posesoarea Premiului anual „Clopotul de bronz” (Centrul Acces-info, 2009) pentru consecvență și curaj în promovarea accesului la informație.

În scuarul scriitorilor din Călărași a fost inaugurat bustul poetului Grigore Vieru, iar în scuarul BPR „Grigore Vieru” – un monument al Cărții (2018) și sculptura „Cititoarea”, autor – sculptorul călărășean Dumitru Scvorțov-Russu (2019).

Bibliografie selectivă:

Agafița, Galina. Activități educaționale prestate în rețea de către Centrul Biblioteconomic Teritorial / Galina Agafița // Magazin bibliologic. – 2020. – Nr 3/4. – P. 70-73 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1316>.

Agafița, Galina. Călărași – Villefranche impresii ale vizitei / Galina Agafița // Călărașii. – 2007. – Nr 21. – P. 1.

Cimbir, Olga. O oră în lumea cărților lui Efim Chicu / Olga Cimbir // Călărașii. – 2010. – 22 oct. – P. 3.

Chicu, Doina. Cărțile și vara se potrivesc de minune la Călărași / Doina Harea // Expresul. – 2023. – Nr 22. – ISSN 2587-3059.

Harea, Doina. În septembrie, toate drumurile au dus la bibliotecă / Doina Harea // Expresul. – 2019. – Nr 37. – P. 4. – ISSN 2587-3059.

Junghietu, Natalia. În bibliotecă – o școală. O școală a diabetului / Natalia Junghietu // Expresul. – 2016. – Nr 16. – P. 3.

Junghetu, Natalia. La Călărași s-a desfășurat etapa raională a concursului național „La izvoarele înțelepciunii” / Natalia Junghetu // Expresul. – 2024. – Nr 16. – P. 4. – ISSN 2587-3059

Junghietu, Natalia. Un alt concurs raional: „ Scriitorul preferat în viziunea Micului Artist Plastic” / Natalia Junghietu // Expresul. – 2020. – Nr 9. – P. 4. – ISSN 2587-3059.

Lipcan, Ana. Zilele francofoniei la Călărași / Ana Lipcan // Călărașii. – 2006. – Nr 11. – P. 2.

Olaru, Viorica. Valiza călătoare „Citim în franceză” / Viorica Olaru // Călărașii. – 2010. – 23 iul. – P. 3.

Agafița, Galina. Un monument al cărții la bibliotecă / Galina Agafița // Expresul. – 2018. – 12 oct. – P. 2. – ISSN 2587-3059.

Harea, Doina. „Biblioteca auzită, nu doar văzută”, o campanie a Bibliotecii din Călărași / Doina Harea // Expresul. – 2020. – Nr 32. – P. 4. – ISSN 2587-3059.

Harea, Doina. Bătrânii de la azilul din Călărași și-au descrețit frunțile pentru o zi // Expresul. – 2021. – Nr 31. – P. 4. – ISSN 2587-3059.

Josanu, Tudor. Aurelian Silvestru a împărțit „fărâme de suflet” la Călărași / Tudor Josanu // Expresul. – 2012. – 1 iun. – P. 6. – ISSN 2587-3059.

Junghietu, Natalia. Cel mai bun bibliotecar al anului 2017 este din Călărași / Natalia Junghietu // Expresul. – 2018. – Nr 16. – P. 5. – ISSN 2587-3059.

Junghietu, Natalia. LecturaCentral. O alee a cărților a fost lansată la Călărași / Natalia Junghietu // Expresul. – 2018. – Nr 33. – P. 3. – ISSN 2587-3059.

Junghietu, Natalia. Premieră. Și orbii vor merge la bibliotecă / Natalia Junghietu // Expresul. – 2015. – Nr 7. – P. 1. – ISSN 2587-3059.

Junghietu, Natalia. La biblioteca din Călărași: au venit, au văzut, au studiat și au preluat experiențe noi / Natalia Junghietu // Expresul. – 2016. – Nr 23. – P. 11.

Rață, Elena. Donație de carte pentru biblioteca publică raională „Grigore Vieru” (Călărași) : [acțiunea „Pentru Cartea Moldovei”, lansată de Fundația Edelweiss] / Elena Rață // Călărașii. – 2011. – 26 aug. – P. 1.

Vitoroi, Veronica. În vizită la Biblioteca Publică din Călărași : [specialiștii de la Biblioteca Publică „Dimitrie Cantemir” din Ungheni au organizat o vizită la Biblioteca Publică din Călărași pentru a face schimb de experiență] / Veronica Vitoroi // Expresul. – 2009. – 7 aug. – P. 2.